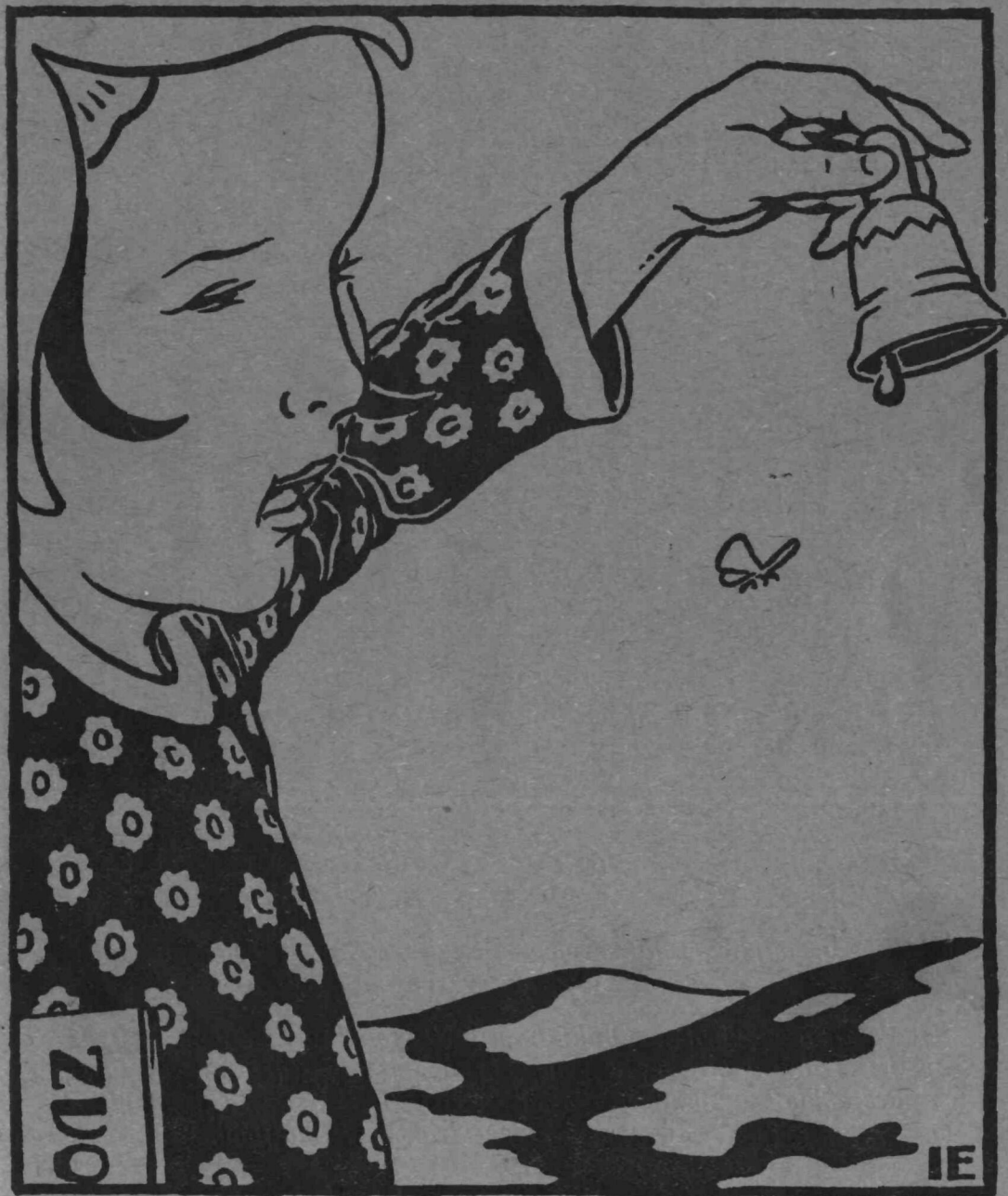

POŠTARINA PLAČANA V GOTOVINI

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

Vsebina.

1. <i>Lado Jerše</i> : Noč in jutro. Pesmi	129
2. <i>Juraj Jurajevič</i> : Dovški Bržot pripoveduje. 4. Luciferjeve hlače. Pravljica z dvema podobama	130
3. <i>Danilo Gorinšek</i> : Bodo južne sapice Pesem	136
4. <i>A. Potočnik</i> : Ljubljana. Zgodovinski spis s podobo	137
5. <i>Danilo Gorinšek</i> : Solza. Pesem	140
6. <i>Danilo Gorinšek</i> : Franček — aeroplan. Pesem	140
7. <i>Fr. Rojec</i> : Solnce spet se više dviga Pesem z lesorezom	141
8. <i>Gustav Strniša</i> : Kranj. Sonet	142
9. <i>Danilo Gorinšek</i> : Mirko je na vojno šel Pesem	142
10. <i>Danilo Gorinšek</i> : Kočijaž Mirko. Pesem	142
11. <i>Fr. Merljak</i> : Oton Župančič na dijaškem potovanju. Dogodek z dvema podobama	143
12. <i>Danilo Gorinšek</i> : Mati. Pesem	145
13. Pouk in zabava	146
14. Kotiček gospoda Doropoljskega	151

Iz uredništva.

Zaradi pretesnega prostora priobčujemo danes le prvo polovico opisa ljubljanskih cerkvá. Iz istega vzroka smo morali izpustiti nadaljevanje Gašperjevih junaških činov, ki pridejo prihodnjič na vrsto. Opozarjamo na lepo Juvančevo uglasbeno pesem »Žarki« na Župančičevo besedilo.

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrť leta 7·50 Din. Posamezni zvezki po 3— Din.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna, I. nadstropje. — Na ta naslov pošiljaj naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramó.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 20/II.

Rešitve ugank, nalog itd. sprejemamo le tekom prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Engelbert Gangl v Ljubljani. — Izdajatelj: Udruženje jugoslovenskega učiteljstva (UJU), odgovoren Andrej Skulj v Ljubljani. — Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani, zanjo odgovarja Francè Štrukelj v Ljubljani.

Noč in jutro.

TIHA NOČ . . .

*Tiha noč
se razpenja
nad grudo;
vse molči
daleč naokrog,
edino gospodi
skrionostno šumé.*

*Mesec obliva
domove s svitom
srebrnim.
Po dolini
se Drava vali
sredi šumečih
goščav in lesov . . .*

*Slavec poje
milo pesem
vedno lepše,
vedno slaje.
Zvezde migljajo —
in noč beži
v neskončnost . . .*

JASNI VRHOVI . . .

*Jasni vrhovi
so škrlatno goreli,
solnce se sasmejala je
v roso na trati.
Beli dim nad hišami
isginja v modrini.*

*Molčeči gospodi so se
zbudili jasni; zvon je
savabil s čistim glasom.
V hladnem blesku jutra
se sabliskajo kose
na travniku med rožami . . .*

Lado Jerše.

JURAJ JURAJEVIČ:

Dovški Bržot pripoveduje.

4. LUCIFERJEVE HLAČE.

I.

slabi, ponošeni vojaški obleki gre po beli cesti mladenič junak. Doslužil je vojaška leta, danes so ga odpustili iz službe in sedaj koraka po daljni poti v domače kraje. Trdo stopa in udarja zdaj pa zdaj jezno s peto ob tla. Pogled mu je teman, venomer se huduje in mrmra. Kadar imenuje po nemarnem svojega strogega kapetana, tedaj zaškrtla z zobmi ter krepko zakolne. »Toliko časa sem služil pri vojaki, pa moram iti v takih cunjah peš in lačen domov; ha, on je vsega tega kriv, strogi in krivični gospod kapetan, da bi ga le še danes sam hudobec pobasal!« zagodrnja srdito. In izpod sršenastih obrvi se mu zablisnejo črne oči tako sovražno, da se kar iskre krešejo. Ako bi dobil v takih trenutkih gospoda kapetana v roke, ne godilo bi se mu baš dobro; strgal in zmlinčil bi ga v silni togoti kot divja zver svoj plen.

Ko se tako huduje, ga sreča na beli cesti imeniten gospod, ki ga zaustavi in vpraša: »No, no! Kaj pa da si tako hud? Zakaj pa godrnjaš in preklinjaš venomer?«

»Kako bi ne bil hud, kako bi ne godrnjal venomer in preklinjal: toliko let sem zvesto služil pri vojaki, pa moj strogi kapetan me pusti brez cvenka in žvenka v žepu žejnega in lačnega v teh beraških vojaških cunjah peš vračati se na očetov dom! Vrag naj vzame takega kapetana! Ko bi ga zdajle dobil v roke, nič bi ne pomišljal, premikastil bi ga in zmlal na drobno ko solnčni prah.«

»Nič se ne huduj več, ta je že prejel za to plačilo! Toliko ste ga kleli pri vojaki, da ste ga ukleli, in zdaj se že kuha in peče pri samem Luciferju v peklu,« mu razodene imenitni gospod.

»Kaj je res zaguznil?« vpraša vojak presenečeno.

»Pravkar! Kap ga je nenadoma zadela na možgane, vpricho svoje stotnije se je zgrudil; in komaj so mogli misliti, kaj se je zgodilo, je že zgrabil in odnesel hudobec njegovo kosmato dušo v večni ogenj,« pripoveduje gospod.

»No, ta je pa vse eno prehuda zanj, tega pa mu ne bi privoščil,« meni vojak, ki ga je novica o kapetanovi nenadni smrti le potrla; zakaj veličanstvo smrti vsakega pretrese.

»Kar je, to je, zdaj se ne da več predrugačiti,« poudarja gospod, potlej pa vpraša: »Kam pa greš?«

»Sam ne vem, kam; domov me je sram iti, drugam pa zaenkrat ne vem,« odgovori vojak.

»I, pa pojdi k meni v službo, slabo se ti ne bo godilo in plača ne bo majhna,« reče zdaj imenitni gospod.

»Zakaj pa ne? Samo da mi dobro plačate,« mu vojak hitro odgovori. Toda kar na slepo srečo pa vendar ni maral iti, zato poudari: »Kakšen pa bo zaslužek?«

»Kakšen? Kakor hočeš sam. Eno leto boš pri meni služil, plačilo si izbereš pa sam.«

»Kaj bi pa delal pri vas?«

»Nič takega, da bi ne zmožel. Ne boš imel težkega opravka; drugega dela ti ne bom nalagal, kakor kuriti boš moral pod kotlom in jedel in pil boš, kar boš sam hotel in kolikor te bo volja.«

Vojak premišlja ali bi šel ali ne. »Delo bo lahko,« si misli, »jedi in pijače v izobilju in na izbiro, plače pa, kolikor bom sam hotel — raca na vodi — ta pa ni slaba!«

»No, ali greš k meni za leto dni za hlapca?«

»Dobro, grem!«

In segla sta si v roko.

»Samo vedno enako boš moral kuriti pod kotlom, ne premalo pa tudi ne preveč; toda rajši preveč nego premalo; torej — manj nikakor ne, bolj pa lahko, če že tako pride.«

Vojak je bil zadovoljen s tem pogojem.

»Pa še nekaj,« je pristavil imenitni gospod. »Vse leto ti je prepovedano obriti se ali počesati si lase; pa tudi striči in umivati se ne boš smel.«

»I, kakšen pa bom ob letu? Grd in umazan kakor cigan; lasje mi bodo segali dol čez ramo in brada se bo repenčila in krtovičila nad prsi ko stara metla, za strašilo vrabcem v prosu bi ne bilo primernejšega slamnatega moža od mene. To bo pa le malo čudno, ali ne?«

»Zato boš pa dobil za plačilo, kar si boš sam izvolil. Ako bi se pa čedil in si česal, strigel in bril lase in brado, kdo bi pa takrat kuril pod kotlom?«

»To je pa tudi res! No, dobro, velja, tudi ta pogoj sprejemem!«

»Pa še tole: Nikoli ne boš smel pogledati, kaj se v kotlu kuha. Ali si zadovoljen?«

»Pri vojakih sem toliko časa služil, ni hudir, da bi enega leta ne prebil pri imenitnem gospodu,« si misli vojak ter prikima v znamenje, da je z vsem popolnoma zadovoljen, nakar odide z imenitnim gospodom v službo na njegov dom.

Dolgo hodita, težko že hodita, naposled le prideta na gospodov dom v veliko, lepo graščino. Na dolgem hodniku je bil v kotu vzdian

velik kotel, pod katerim je močno gorelo. Gospod mu odkaže ta kotel, rekoč: »Kar tukaj ostani pri temle kotlu; ne kuri manj, nego je sedaj zakurjeno, ne glej pa tudi ne v kotel, pa boš sprečen letos osorej, ko si boš izbiral plačilo.« Tako torej reče gospod ter odide po dolgem hodniku.

Komaj utihnejo koraki za gospodom, že prišepa star strežnik in se klanja pred vojakom: »Prosim, s čim vam naj postrežem? Česa želite, gospod vojak?«

»Česa želim? Jesti in piti, kaj pa drugega! Pa kaj dobrega: kruha, vina in mesa! Dolga je bila pot, truden sem že in potreben okrepčila.«

Brž se zasuče šepasti strežnik in odhiti; pa komaj odide, že stopi drugi strežnik pred vojaka in ga vpraša, ako kaj ukaže. »Sem že ukazal, naj prineso jest in pit, pa kaj dobrega!« odgovori vojak. Skoro je bila na mizi pečena pura, suhih klobas tudi ni manjkalo in povitičic pa sladkega vina. Še tretji služabnik ga pride vpraševati, če še česa želi. Vojak se je že mastil z dobrimi jedili in pridno srkal sladko vince, zato odgovori: »Nič več!«

Dobro se je pokrepčal in dobro se je imel tudi poslednje dni, vse leto; zakaj dan na dan so mu stregli trije služabniki kakor ministru in mu donašali, česar si je pozelel. »Tako pa že pojde, tukaj mi ne bo sile!« se je smejal pa kuril pod kotlom venomer, a rajši malo bolj kot manj. Jedel in pil je tudi venomer, da se je že močno zredil.

Niso še minili trije meseci, ko je bil že tako rejen, da mu je obleka postala pretesna in je kar pokala na životu. Neobrita brada mu je krepko poganjala preko umazane srajce na prsih in bujni lasje so mu segali že globoko čez tilnik.

Sprva mu še mar ni bilo, da bi pogledal, kaj se kuha v kotlu; le kuril je, kolikor se je dalo enakomerno, no, premalo nikoli, rajši malo čez mero. Toda polagoma mu je začelo iti po glavi, kaj je v kotlu, da se že toliko časa kuha, pa še ni kuhano. Mikalo ga je, da bi pogledal vanj. Radovednost ga je že hudo imela, toda premagoval se je. Dolgo časa je nato še kuril pod kotlom, da ni pogledal vanj. Ko pa nekega dne tako kuri in kuri, misli, da mora biti pač že skuhan. Silno rad bi bil pogledal, kaj se kuha v kotlu. »Pa moraš vendar enkrat pogledati, kaj kuhaš v kotlu,« mu je rojilo v glavi in brnelo po ušesih. »Poglej, kaj se toliko časa kuha, da še sedaj ni skuhan!« mu je šepetal zavedljiv glas in ga silil, naj pogleda. Izkušnja je bila velika, radovednost nepremagljiva. Vojak ni več slušal gospodove zapovedi, naj ne gleda v kotel. Zravna se, prime za pokrov ter ga nekoliko pri- vzdigne. Ni se mogel dosti načuditi, ko poškili v kotel. Kaj je zagledal notri? Samega hudega kapetana, ki ga je nekoč tako silno sovražil. V kotlu je čepel ubogi kapetan, ponižan in skesan, v silnih bolečinah.

»Kaj ste vi tukaj? Kako pa ste prišli, gospod kapetan, semkaj?«

»Sam ne vem, kako; za prazen nič sem bil obsojen in v ta kotel vržen. Pa zakaj kuriš, kakor da bi šlo za stavo?«

»Joj, kje pa sva prav za prav? Meni se ta kraj nekam čuden zdi.«

»Boš že še zvedel, ne boj se, še prej kot ti bo všeč; za zdaj pa hvali Boga, da še tega ne veš!« reče kapetan in pomoli glavo iz kotla.

Sumljivo pogleda vojak kapetana, pa ne reče ne bev ne mev, samo strmi nekaj časa tiho predse ter razmišlja, kar mu je ob prvem snidenju povedal imenitni gospod o stotnikovi nagli smrti in večnem pogubljenju. »Ali služim v peklu?« ... Kapetan ga zopet ogovori: »Nikar ne kuri tako hudo; lepo te prosim, da manj kuriš.«

Vojak ne odgovori nič. Za nekaj časa pa se mu zbudi staro, že pozabljeno maščevanje tako silno, da reče sam sebi: »Aha, zdaj si prišel v moje roke, ti hudirjev sin! Prej si ti mene pestil, zdaj bom pa jaz tebe; čakaj, zdaj ti navijem uro, da boš pomnil, kdaj si bil pod mojo oblastjo. Jaz ti pokažem, po čem je kri takega ptiča!«

Kapetan je uganil te neizrečene groznje. Uvidel je, da je ujet in prepuščen sirovi sili vojakovi, izročen na milost in nemilost njegovo. Toda kapetan je bil tudi zdaj še vojak od pete do glave, ki se ni bal ne trpljenja ne smrti. Ni prosil vojaka milosti, samo za pravico se je poganjal. Tudi sam ni poznal milosti pri vojaki; bil je strog, a krivice ni delal nikomur. Bo li spoznal vojak pravico? Težko. Toda poizkusiti je kapetan vendarle hotel, da mu ne bi delal vojak krivice

in kuril čez zaslužen kaznen pod kotlom. Reče mu torej: »Ne kuri odveč!«

Vojak tudi zdaj ne odgovori nič.

»Ne kuri čez mero, pa ti nekaj povem, kar ti bo v veliko korist.«

»No, kaj pa mi boste povedali?«

»Manj kuri, pa ti povem!«

»Bom videl, govorite!«

»Ko te ob koncu leta vpraša gospod, kakšno plačilo zahtevaš za vseltno službo, mu odgovori: ‚Ničesar drugega nego Luciferjeve hlače!‘ Če te dobiš, mu odvzameš vso moč ter pridobiš oblast nad Luciferjem in nad vsem njegovim bogastvom. Še enkrat ti rečem: Ko bo konec leta, ne zahtevaj drugega kakor Luciferjeve hlače.«

Zunaj je nekaj zaropotalo, vojak je zaslišal šum in hitro hojo.

»Manj kuri, ti rečem, če ne, boš ob hlače, če jih tudi ob letu prejmeš,« ga je še opozarjal kapetan, nato pa se skrnil v kotel, na katerega je vojak hitro poveznil pokrov. »Čakaj, poslej bom še bolj kuril kot doslej. Tudi ti si nam ubogim vojakom dobro kuril pri stotniji,« je izustil vojak jezno ter kuril silno, da se je vse kadilo in gorelo pod kotlom kakor v samem peklu.

Zdajci se prikaže imenitni gospod, ki je bil vzel vojaka v službo, in mu reče: »Ej, ti si pa v kotel pogledal, kaj?«

»Sem!« odgovori vojak skesano.

»Pa zakaj si privzdignil pokrov?«

»Mikalo me je, da bi videl, če je že kuhano.«

»Saj sem ti rekel, da ne smeš gledati vanj.«

»Vem, pa ne zamerite, nisem mogel strpeti, da bi ne bil pogledal, kaj se toliko časa kuha.«

»Ne bi smel! Prepovedal sem ti bil. Pa boš še?« — Vojak odgovori, da ne več in še pristavi: »Kuril bom pa že toliko, da boste zadovoljni z menoj.«

»Kar je res, je res, kuril nisi premalo in to je tvoja sreča. Ako bi ne bilo tako, bi ti zdajle sedel v kotlu, strogi kapetan tvoj bi pa kuril pod teboj in ne premalo, saj ga poznaš! Saj pravim, da je sreča zate, da nisi manj kuril, kakor ti je bilo naročeno, ampak še rajši bolj. Zaenkrat naj bo, to pot ti odpuščam.«

Po teh besedah imenitni gospod odide. Dolgo gleda vojak za njim in zdi se mu — kaj zdi? — saj prav dobro vidi, da ima imenitni gospod kopita na nogah, zadaj se mu pa krivenči dolg, kosmat rep in z glave mu gledata dva prava rožička... »Hudirja, v samem peklju sem, pri samem Luciferju sem v službi!« vikne in nekaj kakor mravljinca mu zagomazi po koži, dolgi lasje se mu zaježe na glavi, a v levi nogi začuti krč. Toda le za trenutek; nato pa trdo butne s peto ob tla in vse je zopet kakor prej. Vojak naloži iznova kuriva pod kotel in kuri in kuri veliko bolj, kakor je bilo treba, da kar cvrči v kotlu. In ves čas, kar je še služil pri tem imenitnem gospodu, pri samem Luciferju, je kuril rajši preveč kakor premalo.

Še nekaj dni in minilo je leto. Vojak je bil že ves sajast in črn kakor zamorec, saj se že leto in dan ni bil umil. Silni, neurejeni lasje so mu padali razkuštrani z glave po plečih kakor povodnemu možu; negojena, dolga brada, posvalkana in zmršena, zrasla z bujnimi brki, je štrlela navzdol in na obe strani kakor razdrto sračje gnezdo pod rogovilami visoke smreke. Obleka mu je visela le še v krpah na tolstem in umazanem životu.

Ko so še ti dnevi minili, se je prikazal zopet imenitni gospod ter rekel vojaku: »Dobro si opravljal službo leto in dan, rajši bolje ko slabše, danes pa je napočil dan plačila. Izvoli si torej, kar hočeš, pa ti dam in potem odideš po svojih potih.«

Vojak si je izvolil za enoletno zvesto službovanje — Luciferjeve hlače...

Imenitni gospod je osupnil, potem pa rekel, naj si izbere karkoli hoče, samo Luciferjevih hlač ne, teh ne more dati. Vojak je pa le tiščal: »Luciferjeve hlače mi dajte, pa je mir besedi!« Gospod se je branil: »Ne morem, kaj drugega si izvoli.«

»Vi ste obljubili: kar si izvolim, to dobim. Izvolil sem si Luciferjeve hlače in te hočem imeti.«

Še se je branil gospod: »Le zakaj ti bodo Luciferjeve hlače?« Ni rad dal teh hlač. »Le čemu ti bodo, te vprašam? Glej tam pet vreč

cekinov, celo kad biserov, čeber dragih kamenov: vse vzemi in še več ti dam, ako hočeš, samo Luciferjeve hlače mi pusti.«

Vojak ni odnehal: »Besedo ste mi dali, upam, da je ne boste snedli. Samo Luciferjeve hlače zahtevam in nič drugega.«

Zdaj mu jih je dal, toda s težavo in z veliko žalostjo. Vojak se zanje lepo zahvali, poslovi in odide.

S tistimi hlačami pod pazduho gre po ravni cesti dalje in dalje. Ko pride že daleč, se ustavi in ogleduje hlače. Take so bile ko druge. Nič posebnega ne opazi na njih. »Kaj mi hočejo te hlače? Škoda! Mar bi si bil denarje izvolil; pa zdaj je, kar je! Le kako bom živel poslej? Kapetan v kotlu ni resnice govoril,« mrmra sredi ceste vojak, potlej pa jezno vrže hlače na tla.

Brž stopi predenj tisti imenitni gospod, pri katerem je služil leto dni; nič ni vedel vojak, kdaj in odkod je prišel. Kakor bi se bil iz tal vzela, je vstal pred njim in moledoval: »Daj mi hlače nazaj! Dovolj, da jih pobrem.«

Že se je sklonil, da bi jih pobral, ali vojak jih je že držal v roki in zavpil: »Ne dam! Če so vam toliko vredne, da me zalezujete zanje, so meni tudi.«

»Dam ti vse bogastvo zanje.«

»Ne dam! Kar poberite se!«

Pri tej priči se je zabliskalo, in imenitnega gospoda ni bilo nikjer več.

Bodo južne sapice . . .

*Bodo južne sapice
dihale čez sneg,
to bo zima besna spet,
to bo krik in kreg.*

*Jug bo piskal: »Beži proč!« —
zima pa: »Ne grem!«
In nato srdito jug:
»Pa ti silo vem!«*

*Pa ne bo pomagal nič
zimi krik ne kreg,
hitel solnček bo v pomoč,
brž bo zbežal sneg.*

Danilo Gorinšek.

A. POTOČNIK:

Ljubljana.

(Dalje.)

12. CERKVE.

Župnija Sv. Peter.

Ljubljana ima danes pet župnij, izmed katerih je šentpeterska najstarejša in je mati ostalim ljubljanskim župnijam. K šentpeterski župniji so pripadale do leta 1290. kot podružnice razen ljubljanskih cerkvá vse cerkve od Vrhnike, deloma tudi Logatca, do Javora in od juga do Ježice; torej vse porečje Ljublanice od njenega izvira na Vrhniki pa do izliva pri Zalogu. Svojega obsega iz leta 1290. šentpeterska župnija seveda ni obdržala, zakaj po ustanovitvi ljubljanske škofije leta 1461. je prevzela na novo ustanovljena šenklavška župnija vse dušno pastirstvo v Ljubljani in pri vseh podružnicah v mestu.

Iz nekdanj tako obširne šentpeterske župnije so se ustanovile nove župnije: na Brezovici, v Lipoglavu, pri Devici Mariji v Polju, na Javoru, Ježici, na Rudniku. Mnogo svojih župljanov je odstopila tudi župniji na Dobrovi in frančiškanski v mestu.

Cerkev sv. Petra je stala že davno na svojem sedanjem prostoru. Prva hiša božja je bila sezidana leta 1385. v gotskem slogu. Dne 3. junija 1472. so jo Turki upepelili, o čemer še dandanes priča kamenita plošča na steni ob desnem cerkvenem vhodu. Popolnoma zanemarjena, brez stropa in tlaka je stala do leta 1618. Tega leta jo je dal škof Tomaž Hren popolnoma prenoviti. Ker pa je v začetku 18. stoletja pričela razpadati, so sezidali v letih 1730.—1733. sedanjo stavbo v baročnem slogu po vzorcu sloveče cerkve San Giorgio maggiore v Benetkah. Po potresu leta 1895. so cerkev podaljšali ter prenovili cerkveno pročelje in zvonika. Znotraj krase cerkev bogate freske. Kupolo in ladjo je slikal Fran Ilovšek, podaljšani del in svetišče pa Kastner. Oltarne slike so večinoma delo Valentina Mencingerja. Okolo šentpeterske cerkve je bilo pokopališče, kamor so pokopavali meščane in okoličane. (Sliko šentpeterske cerkve glej v »Zvončku« št. 10, letnik 1927, str. 230.)

Vkljub temu, da so izločili iz šentpeterske župnije mnogo podružnic, ki so postale samostojne župnije, je vendar med ljubljanskimi župnijami še vedno ena največjih tako po številu prebivalcev, kakor tudi po obsežnosti. Danes ima tele podružnice: sv. Nikolaja v Bizoviku, sv. Martina v Šmartnem, sv. Marjete v Tomačevem, sv. Štefana v Štepanji vasi in sv. Krištofa v Ljubljani. Pod šentpeterski zvon

sodita dve veliki in lepi svetišči: cerkev Srca Jezusovega, ki je bila sezidana v gotskem slogu leta 1884., in cerkev sv. Jožefa v romanskem slogu od leta 1912.

Na mestu, kjer se stikata Vidovdanska cesta in Sv. Petra cesta, je stala nekoč cerkev, posvečena sv. Ivanu Krstniku, ki so jo pa Turki požgali. Da bi se ne mogli ti sovražniki krščanstva skrivati za njenimi ostanki, so te razvaline podrli in postavili na istem mestu znamenje sv. Ivanu Krstniku na čast, ki so ga pa leta 1888. podrli.

Med šentpetersko cerkvijo in župniščem je stala nekoč okrogla kapela s svetilnico vrhu strehe, posvečena sv. Mihaelu, ki so jo pa leta 1695. podrli. Župnija je štela ob koncu 1923. leta 24.461 prebivalcev.

Župnija Sv. Nikolaja.

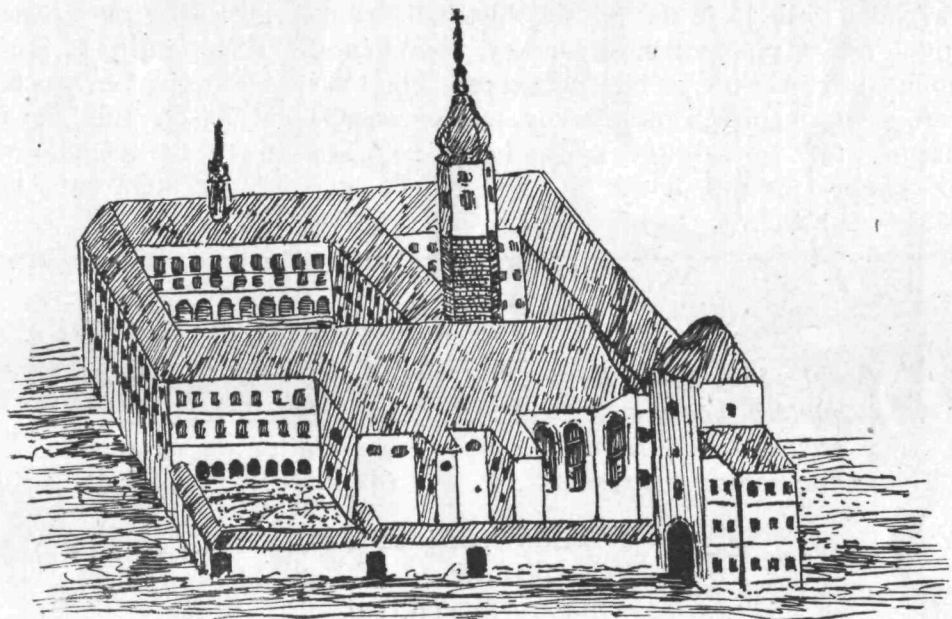
Valvazor omenja, da so postavili cerkev sv. Nikolaja ljubljanski ribiči že leta 745. Ta trditev pa nikakor ne more biti prava, ker Slovenci v tem času še niso bili kristjani. Češčenje sv. Nikolaja se je širilo posebno v XII. stoletju in najbrže so tudi tedaj sezidali cerkev v Ljubljani temu svetniku na čast, ki je bil zavetnik ribičev. Prvotna cerkev je bila morda lesena, pozneje so postavili kamenito. Ko pa je te leta 1361. in 1386. pogorela, so sezidali precej obširno cerkev v gotskem slogu, ki je z nekaterimi izpremembami stala do leta 1701. Na pobudo stolnega dekana dr. Antona Thalnitscherja so pričeli z zidavo sedanje cerkve leta 1701. ter jo dovršili leta 1706. Cerkveni strop krasi slika znamenitega italijanskega slikarja Julija Quaglia, kupolo pa je slikal Slovenec Matej Langus. (Sliko stolnice glej v »Zvončku« št. 4, letnik 1927/28, str. 80.)

Leta 1462. je bila ustanovljena ljubljanska škofija. Prvi ljubljanski škof je bil Sigismund pl. Lamberg. Umevno je, da je bilo treba škofu primerne bivališča. Na mestu sedanjega škofijskega dvorca so stale majhne hišice, ki jih je dal škof podreti in sezidati nov dvorec. Poslopje so tekom stoletij povečali in vzdignili, dokler ni doseglo današnje obsežnosti. V škofijskem dvorcu je škofijski urad, škofovo stanovanje, velika dvorana z lepimi oljnatimi slikami in kapelica, posvečena sv. Družini. Sedanji škof dr. Anton Bonaventura Jeglič je 28. v vrsti ljubljanskih škofov.

Na mestu, kjer je cerkev Marije Pomočnice v Križankah na Valvazorjevem trgu, je že leta 1292. stalo svetišče, ki ga je sezidal red templarjev. Po razpustu reda pa je cerkev prevzel nemški viteški red leta 1312. Leta 1511. je strašen potres poslopje hudo poškodoval; nesreča pa je hotela, da je ostalina pogorela dne 14. marca 1583. leta. Gvidon grof Stahremberg, komtur nemškega viteškega reda, pa je dal leta 1700. sezidati novo cerkev, ki je bila dozidana leta 1714. Tri avstrijske cesarice so darovale oltarne slike in mnogo cerkvene oprave.

Slika v velikem oltarju je naslikal Canon leta 1859., ker je prvotna pogorela leta 1857. Slika sv. Jurja je delo Martina Altamonteja, ona sv. Alizabete pa Scoonjansa. V tej cerkvi je maševal papež Pij VI. dne 17. marca 1782. leta, ko je potoval iz Rima na Dunaj.

Na sedanjem Vodnikovem trgu je stalo že leta 1073. svetišče, posvečeno sv. Filipu, ki ga je dal sezidati bogati ljubljanski trgovec in meščan Peter Baldaviz. Dne 27. junija 1382. leta pa je požar upepelil cerkev in poleg stoječi samostan, zato so s pomočjo turjaških grofov pričeli zidati leta 1403. novo cerkev in jo dovršili leta 1412. Novo svetišče ni bilo več posvečeno sv. Filipu, temveč Materi božji v nebo vzeti; poleg cerkve pa je bil frančiškanski samostan. Ob južni

Cerkev Marije v nebo vzete s frančiškanskim samostanom in samostanskimi vrati na sedanjem Vodnikovem trgu.

strani poslopja je bilo pokopališče. Ker so se pa leta 1784. frančiškani preselili v sedanji samostan, so tri leta pozneje cerkev podrli, samostan pa porabili za bolnico, pozneje pa za šolo. Razpokano in razmajano poslopje so podrli leta 1898. Pred nekdanjimi špitalskimi vrati, na mestu sedanjega poslopja meščanske imovine poleg frančiškanskega mostu je stala cerkev sv. Elizabete, ki jo je dala sezidati hči poljskega kralja Vladislava I. in ogrska kraljica Elizabeta. Na svojem potovanju skozi naše mesto v Italijo je leta 1345. ustanovila poleg cerkve tudi meščansko bolnico, v kateri je bila kapelica sv. Boštjana. Leta 1386. je požar upepelil to cerkvico; kdaj so Ljubljančani drugo postavili, ni znano, najbrž pa kmalu po požaru. V tej cerkvi so oznanjali Lutrovo vero luteranski pridigarji kakor Primož Trubar in njegov sin Felicijan,

Jurij Dalmatin i. dr. Luteranci so si lastili to svetišče in ga sploh imenovali »naša cerkev«. V luteranski dobi je cerkev mnogo trpela, zato so jo leta 1776. iznova sezidali. V njej je maševal tudi naš prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik. Leta 1831. so cerkev izpremenili v navadno hišo ter ji nadzidali dve nadstropji. Tako je ostalo poslopje do potresa leta 1895. (Slika cerkve sv. Elizabete glej v »Zvončku« štev. 10, letnik 1926/27, str. 228.)

Na Bregu, med šentjakobskim mostom in sedanjo hišo Petra Kozine je stala že v 15. stoletju cerkva, posvečena sv. Klemenu in sv. Fridolinu, ki jo je dal sezidati ljubljanski meščan Henrik Staudthaimer. Zaradi turških napadov in luteranstva je cerkva popolnoma razpadla, zato jo je dal podreti bistriški prior Avguštin Brence in na njeno mesto postaviti novo cerkev, posvečeno sv. Brunonu in sv. Hugonu. Nova cerkev je bila posvečena leta 1606. na dan sv. Lovrenca, zato so jo imenovali tudi cerkev sv. Lovrenca. Leta 1793. je kupil Žiga baron Cojz to svetišče in ga dal podreti. (Slika te cerkve glej v »Zvončku« štev. 5, letnik 1927/28.) Koncu leta 1923. je štela župnija 3785 prebivalcev.

Solza.

*Če si videl solzo kdaj
v matere očesu,
v srcu plameni ti naj
kakor solnce v kresu.*

*Ko ti v srcu bo hudó,
boš solzé pretakal,
spomni se na to solzó
in ne boš več plakal.*

*V mislih nanjo se tedaj
solza ti utrne,
v matere te vodi raj,
srečo vso ti vrne.*

Danilo Gorinšek.

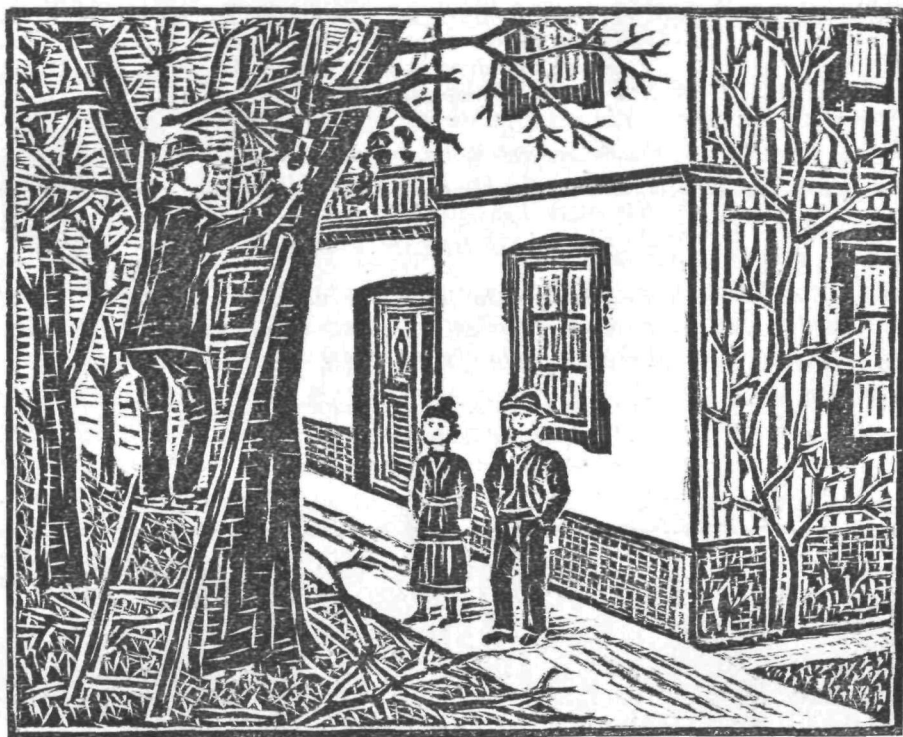
Franček — aeroplan.

*Franček naš je aeroplan.
Naj o tem nihče ne dvomi,
Franček ga takoj nalomi,
ker zares je aeroplan.
Na klavirju stol — zares! —
Franček leže nanj počez,
kobaca hudó z nogami,
mahedra še več z rokami*

*in se dere brez pokoja —
to pač je drdranje stroja.
A nesreča ne miruje:
Franček že na tleh zdihuje
in si boža zadnjo stran
in nič več ni aeroplan:
da ga zlo več ne zaloti,
Franček zdaj je pri — pehoti.*

Danilo Gorinšek.

Solnce spet se više dviga . . .

Lesorez

Solnce spet se više dviga
in pomlad nam naznanjuje,
ki je vsako živo bitje
hrepeneče pričakuje.

Poljedelci in vrtnarji
mislijo na svoje delo;
na vrtovih in na polju
skoraj vse bo oživilo.

Blagor mu, kdor gospodar je
lastne hišice in vrta,
kjer mu raste sadno drevje,
zelenjava, cvetke, trfa...

Tu sadi, presaja, cepi,
obrezuje, ogleduje
in kar je odveč in v škodo,
z večšo roko odstranjuje.

Ob tem delu pa presrčno
veseli se zemlje svete,
ki je košček domovine,
a za sad le njemu cvete.

Zdaj še mi na vrt stopimo,
se z vrtnarjem veselimo
in trudimo se pošteno,
da svoj dom si pridobimo!

Če živiš, umreš na svojem,
to najlepše je na sveti;
toda tudi za brezdomce
moraš topel čut imeti!

Fr. Rojec.

Kranj.

Na strmi skali belo mesto ždi,
pod njim pa tvornic so poslopja siva;
v zelenje mirodvor za njim se skriva,
kjer naš Prešeren, pevec Jenko spi.

Kadàr se vračam tja, mi duša sniva:
tu sem rodil se, živel srečne dni.
Kje stara lipà pungrška počiva?
Že zdavnaj vrh njen več ne zeleni.

Zelenje ovenelo je — vse nade,
a solnce vedno sije še na mesto,
kakòr da zlafo cvetje siplje krog.

In ko se vračam, zrem spomine mlade,
nad poljem pa škrjanca čujem često —
o, rajske pesmi šepeta mi Bog...

Gustav Strniša.

Mirko je na vojno šel . . .

Mirko je na vojno šel,
tega pač ne more vsak,
svoje sestre pužo vzela,
ona je njegov sovràg.

Zuk — izdrl ji je rokò,
smuk — že druga gre za njo,
cuk — iztrgal ji nogò,
ruk — po drugi zdaj še bo.

Mirko vojno je končal,
s šibo očka je prispel
in mu pet na zadnjo dal,
da ne bo več v vojno šel.

Danilo Gorinšek.

Kočijaž Mirko.

Hoj, hoj, hoj, hoj,
pika-poka, pika-poka,
zadaj voz na tri kolesa,
spredaj konjček brez očesa,
Mirko pridno z bičem poka,
hoj, hoj, hoj, hoj.

Hoj, hoj, hoj, hoj,
pika-poka, pika-poka,
Mirko v Koromandijo jaha,
bič pa mu v obraz primaha,
Mirko-kočijaž zdaj stoka:
Joj, joj, joj, joj!

Danilo Gorinšek.

FR. MERLJAK:

Oton Župančič na dijaškem potovanju.

velikih šolskih počitnicah leta 1894. so nenapovedano prišli v mojo rojstno vas Renče pri Gorici trije gimnazijci. Srečali in pozdravili smo se že pozno popoldne, zato je bilo treba misliti pred vsem na večerjo in prenočišče.

No, ta opravke je bil kmalu izvršen. Kar pozabil sem vse tri v hišo in povedal pokojni svoji materi skrivaj, kakšne so ob takih prilikah dijaške pravice in dolžnosti.

»Prav,« je rekla, »toda, če bi poprosil sosedove, naj prenoče enega oni, saj veš, da imamo za goste na razpolago samo eno sobo in dve postelji.«

Rojstna hiša pesnikova na Vinici

Ta nasvet mi ni bil prav nič všeč, in sicer zaradi enega izmed trojice, ki mi je delal skrbi spričo svoje malobesednosti. Bal sem se, da ga je sram, ker morda meni, da ima manjše pravice na gostoljubju v naši hiši kakor tovariša sopotnika, ki sta mi bila stara znanca, dočim sem tretjega spoznal šele takrat. — Dotični dijak je bil Oton Župančič, naš sedanji pesnik prvak.

Objasnil sem pokojni materi ta svoj vtisk, rekoč: »Kar vsi trije naj ostanejo pri nas. Dijaki niso izbirčni; nič zato, če bosta spala dva na eni postelji, saj sta ena kakor druga dovolj široki.«

»Naj bo po tvojem,« je odgovorila, »meni bo le žal, če se zaradi tega tista dva ne bosta odpočila kakor treba.«

Po skromni večerji so se gostje kmalu odpravili k počitku. Skupaj eno posteljo sta zasedla Župančič in, če se ne motim, dijak Doljšak,

ki je sedaj zdravnik v Ljubljani. Tretji sopotnik je bil Hubad. Tudi on je zdravnik; živi v Škofji Loki.

Pokojna mati, čije spalnica je bila tik moje sobice, je ravno izrekla: »Bog se usmili naših duš in vseh, ki so v vicah« — to je bil njen običajni zdihljaj po številnih očenaših, preden je zaspala — kar treskne v sobi, kjer so spali gostje, tako silno, da se je stresel pod po vsej hiši.

»Bog mi ne zapiši v greh!« je vzkliknila mati vsa prestrašena. »France, poglej brž, če se ni zopet podrla tista nesrečna posteljnjača, ki nam dela kakor nalašč take sramote vselej, kadar spi na njej tuj človek. Vidiš, kaj se pravi delati po svoji glavi. Saj sem ti rekla, da prosi sosedove, naj prenoče enega onil!«

Mati je uganila, da se je podrla postelja.

Dijaki pa niso bili zaradi te nezgode v zadregi. Kar pospali so lepo zopet drug za drugim, ko sem jim rekel, da ni treba popravljati ničesar, saj slamnjača je ostala cela; tisto »podrtijo« pa spravimo domačini zopet na noge jutri.

Dan potem je praznoverna soseda Mijutka, ki je imela trafiko v pritličju pod tisto sobo, razlagala moji materi, da se je zgodilo ponoči z njenim tobakom čudo, ki gotovo nekaj pomeni.

»Več kot trideset zavitkov od tistega, ki je bil zložen na najvišji polici tik stropa,« je rekla, »sem našla danes na tleh.«

»Verjamem, da to nekaj pomeni,« je odgovorila mati, v podrobnejša pojasnila pa se ni hotela spuščati...

Naslednjega dne po zajtrku so odpotovali dijaki proti Ajdovščini. Spremil sem jih čez Gradišče do prvaškega mlina in jim spotoma pokazal grič in hišo, kjer je tisti čas ter še veliko let potem samotaril pesnik Simon Gregorčič.

Pridemo dalje do prvaškega mlina. Tu sem se poslovil in vrnil domov.

Prav takrat in tam smo srečali duhovnika vitke postave, v lice rdeče zagorelega.

»To je pesnik Simon Gregorčič,« povem brž dijakom. Pozdravili smo ga vsi štirje prav spoštljivo in zrlji za njim, dokler nam ga ni skrnil ovinek.

Tisti trenutek se je odigral za nas in za Simona Gregorčiča neopažen prizor, ki mi je danes v ginljiv spomin, namreč: Tam blizu prvaškega mlina pod Gradiščem, vasico nad Renčami, tik brega tihe Vipave, je šel tisti čas mimo Simona Gregorčiča mladenič, iz katerega je vzniknil poet, čigar Muza stoji visoko in mu poje slavo, da se razlega celo preko mejá naše domovine do narodov, ki se ponašajo s slavnimi možmi duha in poezije že stoletja. In tudi ti narodi poslušajo zvoke njegove lire in strme in se čudijo. Ta poet je Oton Župančič, ki uživa slavo in hvaležnost že za živih.

Tam blizu prvaškega mlina pod Gradiščem, vasico nad Renčami, tik brega tihe Vipave, je nekoč na srečo dotekel Simona Gregorčiča prijatelj Vatroslav Holz. Pesnik je takrat plakal duševno strt, obupan in poln mračnih misli. Pesnik po volji božji, po značaju čist, mehkega srca in resnicoljuben, je zadel ob ljudi, ki so ga klevetali zaradi nje-

Vinica v Beli Krajini, rojstni kraj pesnikov

govih pesmi. Kakor da se je zasmilil narodi in kakor bi zemlja, na katero so kapale njegove solze, prisegla, da bo mladenič, ki stopi na dotično mesto, blagoslovljen že za živih, če zraste v moža poeta...

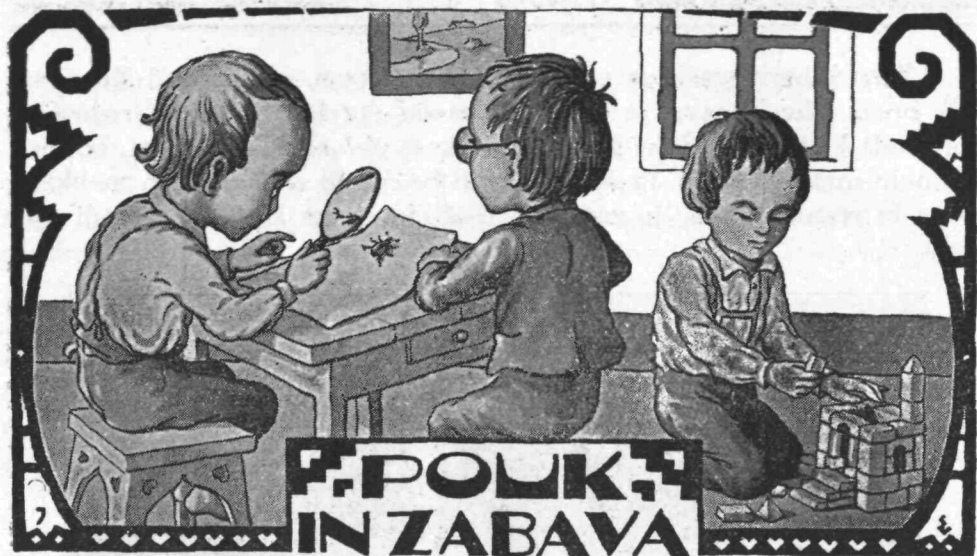
Mati.

*Veš ljubezen najgorkejšo?
Kar je solnca na obzorju —
tisoč takih svet še grej! —
materi v srce poglej,
tisoč solnc bo kaplja v morju!*

*Veš dobroto li največjo?
Strop nebeški velikan je,
a poprej ga boš premeril,
kot dobrote bi izmeril,
ki so v materi brezdanje!*

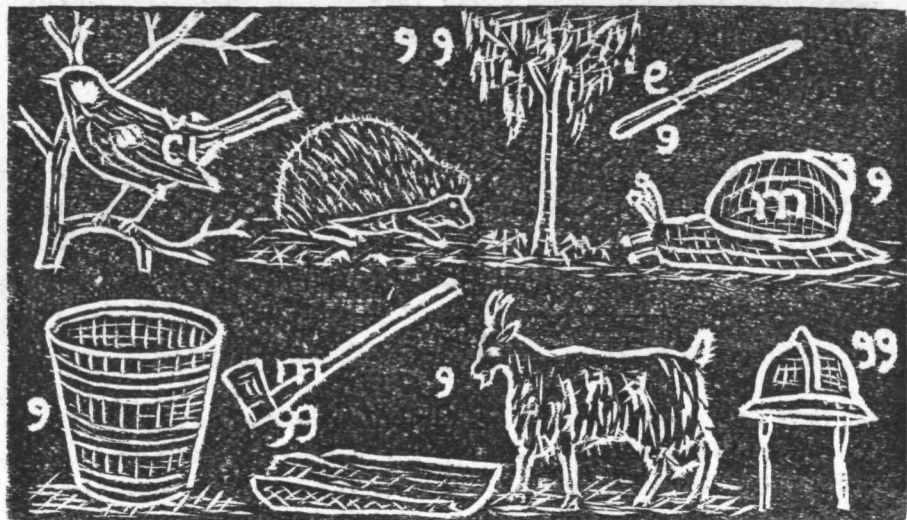
*Veš li bol najsilnejšo?
Pride k starki žena bela,
mati si želi živeti,
mati moli: »Ne umreti,
da nad sinkom bom bedela!«*

Danilo Gorinšek.

Zastavica v podobah.

Priobčil Fr. Rojec.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Zgodba o skopuhu.

Tam nekje malo bolj na desno je živel mož, ki je imel ženo in otroke. Bil je skop in hud oče. — Po dolgem času je prihranil precej veliko vsoto denarja, prihranil jo je pa tako, da so bili žena in otroci lačni in raztrgani. Denar je zašil v raztrgano cunjasto suknjo, ker si je mislil, da je nihče ne vzame. — Nekega dne pa pride

cunjar po cunje. Očeta ni bilo doma. Žena je cunjarju prodala vse cunje, med njimi tudi ono suknjo. — Mož pride zvečer domov in gre takoj pogledat po denarju, kakor je imel navado. Denarja ni bilo več. Hitro steče k ženi ter jo vpraša, kje ima cunje in denar. Žena mu pove, da je vse cunje prodala. Mož teče in pozveduje za cunjarjem — a cunjarja in denarja ni bilo več nikjer!

U. Lovro.

Znanost in vzgoja.

V šoli se učimo, z znanostjo si polnimo glavo, prodiramo v tajnosti prirode in sveta, v kraljestvo živalstva, rastlinstva in rudninstva. A več kot znanost je vredna vzgoja — vzgoja srca in duše. Vzgajajmo

se sami, če hočemo vzgajati druge! Plemenito srce, čista duša — to sta kras in dika vsakega človeka. Več velja dobro vzgojen nego silno učen človek. Dobro vzgojeni ljudje napravljajo svet za udobno in pravično bivališče vsem živim bitjem in stvarjem. G.

Rešitev črkovnice v 5. številu.

O	S	I	J	E	K
T	R	D	I	N	A
O	L	O	M	U	C
N	I	H	A	L	O
Ž	E	R	J	A	V
U	K	A	N	C	A
P	A	S	T	I	R
A	Š	K	E	R	C
N	A	V	Č	E	K
Č	R	N	U	Č	E
I	D	R	I	J	A
Č	E	Š	M	I	N

Oton Župančič.

Prav so jo rešili: Romanček Kunaver, Rožna dolina; Marija Štrukljeva, Vič; Darinka Ciglaričeva, Priština; Fran. Golob, Gaberje-Celje; Emica Burgerjeva, Celje; Stane Palčič, Ribnica (Dol.); Ivan Kuščer, Stražišče pri Kranju; Ivan Bolč, Dolenji Logatec; Ciril in Franc Murnik, Kranj; Josip Krivec, Rudo Dobovišek, Krško; Riko Kolenc, Mirna; Milena, Rozika, Stanka Dobravčeve, Radovljica; Stanko in Slavko Naglav, Trbovlje 1; Joško Simončič, Beograd; Milka Seničarjeva, Hrastnik; Srečko Levstek, Moste pri Ljubljani; Dušan Zdolšek, Letuš; Franjo Destovnik, Ivan Platzer, Anton Obreza, Franc Kovač, Janko Vrabič, Elza Stützeva, Vladka Langusova, Vladka in Zvonko Vrečkova, Oton in Valter Galof, Herbert Končan, Stanislav Stožir, Ivanka Pungartnikova, Bogomir Lužnik, Rudolf Klampfer, Franca Miklavžina, Mila Fecetova, Rado Pukel, Ferdo in Rudolf Lorbek, Anton Ivančič, Olga Štrausova, Franca Čepelnikova, Franca Pirečnikova, Zora Edvard Skaza, Rudolf Mörtl, Alojzij Novak, Dragotin Pungartnik, Maks Dvornik, Miha Polanc, Šoštanj; Josip Plementaš, Miloš in Svetozar Polič, Ptuj; Josip Tomanič, Spodnji Breg pri Ptuj; Vida Kovačičeva, Drago in Branko, Karel Kos, Maribor; Nada Ivančičeva, Studenci pri Mariboru; Marjan Romih, Majda Pavlinova, Novo mesto; Dušan in Boris Dnovšek, Sv. Barbara v Slov. gor.; Stanko Zorec, Orehova vas pri Mariboru; Franc Prevotšek, Hotinja vas pri Mariboru; D. Vargazon, Ivan Češnovar, Milenka in Drago?, Mirko Finderle, Srečko Petelin, Miloš Miklič, Ivo Koritnik, Nevenka Jelašičeva, Boris Jelašič, Zinka Kvedrova, Vitomil Tome, Milan in Evgen Betetto, Mara Merčunova, Janez Kranjc, Niko Kozak, Ljubljana; Silva Mikoličeva, Ivan Starc, Sodražica; Pavla Zagoričnikova, Marica in Ivo Vizoviškova, Marija Kašmanova, Elza Steinerjeva, Emica Fischbacherjeva, Angela Kočevarjeva, Bojan Šušteršič, Nada Pilihova, Manja Kukčeva, Anica Steinerjeva, Zalec; Hildica Somerjeva, Boris Dergan, Franja Lapornikova, Zdenko Furlan, brez imena, Laško; Aleksander, Marija, Marta Hrašovčevi, Šmarje pri Jelšah; Mirko Kmet, Kranj; Stanko Richly, Stara vas pri Vidmu; Desanka in Dušan Dimnik, Maribor; Bogomil Kenda, Jelena Bukovčeva, Marko Zalokar, Ivo Osredkar, Ljubljana; Marijan, Ervin in Milena Groharjevi, Breda Cilenškova, Franjo Čuš, Celje; Branko Vandot, Anica Mundschtzeva, Novo mesto. — Žreb je določil najavljeno darilo Ivanu Kuščerju v Stražišču pri Kranju. — Danes razpisujemo: Ribičič, Vsem dobrim.

Žarki.

Besede **Otona Župančiča.**

(Glej E. Gangl „Druga čitanka“, str. 97!)

Zmerno veselo.

Ferdo Juvánc.

Glas

mf

Soln-če-ce zla - to

Klavir

mf *p*

nad go - re zé - le - ne vsta - lo je,

bi - ser - ne žar - ke na zem - ljo spe - čo po - sla - lo

je.

Pr - vi
Dru - gi

mf *p*

ža - rek po - sla - lo v ro - sne je tra - - - - - vi - ce -
 ža - rek po - sla - lo v gne - zde - ca skriv - - - - - vna je -

k ne - bu pov - zdig - ni - le cvet - ke buj - ne so
 v ti - hi se log o - gla - si - la pe - sem - ca

gla - - - - - vi - ce. ———
 div - - - - - na je. ———

mf
 Tre - tji ža - rek se Ton - čka dra - mit na - po - til

je, --- smuk-nil na po-ste-ljo meh - - ko -

The first system of music consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass clef). The vocal line begins with a dotted quarter note, followed by a quarter rest, then a quarter note, and continues with eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand.

a - li se zmo - til je. ————— Kdaj že ov - či - ce

The second system continues the musical piece. The vocal line has a long horizontal line under the word 'je.' indicating a sustained note. The piano accompaniment maintains its rhythmic accompaniment.

be - - le v lo-ko na pa - šo je gnal! —————

The third system shows the vocal line with a long horizontal line under 'gnal!' indicating a sustained note. The piano accompaniment continues with its characteristic rhythmic accompaniment.

Tam si že vri-ska in pi - ska, tam bi ga, ža-rek, i - skal! —————

The fourth system concludes the page with the vocal line and piano accompaniment. The piano accompaniment ends with a final chord and a fermata.

KOTIČEK GOSPODA DOROPOLJSKEGA

Sličice »Ujeti vran« v 5. številki »Zvončka« govore tako:

Bistro pravi naš Urbanček:
»Kmalu moj boš, črni vranček!
Storž koruze ti nastavim,
pa ujet boš, to ti pravim!«

Stari črevelj svoje mame,
klej s koruzo s sabo vzame
in na plano pohiti,
da si vrana ulovi.

Črevelj s klejem znotraj maže,
kakor sličica nam kaže,
vanj koruzo položi
in nato se skrit zbeži.

Lačni vran si hrane išče,
tudi črevelj ta obišče,
da si potolaži glad,
gleda in izteza vrat.

»Tukaj zame je kosilo
dobro in precej obilo,«
vran veselo zakriči,
v črevlju glava že tiči.

Joj, prejoj, to je gorje,
glava več mu ven ne gre,
h glavi črevelj se prilipi,
vrano pa pogled oslepi.

Ko Urbanček to opazi,
naglo k vrano se priplazi,
plena svojega vesel
rad takoj bi ga ujel.

To je bila huda šola:
vrana je držala smola,
nekaj časa pač frči,
končno se v roké spusti.

Friderik Jakelj,
učencem ponavljalne šole v Kranjski gori.

Cenjeni gospod Doropoljski!

Naročnica na Vaš »Zvonček« sem žet 6 let. Vsak mesec težko pričakujem, da dobim novo številko »Zvončka«. Rojena sem na Dunaju, kjer sem tudi 1. razred osnovne šole dovršila. Ko sem po preobratu prišla v Celje, nisem slovenščine popolnoma nič razumela. Sedaj hodim že v 4. razr. meščanske šole v Celju.

Prosim, da tudi moje pisemce priobčite v svojem kotičku.

Pozdravlja Vas Vaša vdana
Zora Slemenikova.

Odgovor:

Ljuba Zora!

Dohitela Te je sreča, da si se lepo pričučila slovenščini, temu milozvočnemu in blagoglasnemu jeziku, ki smo ponosni nanj in ki so nam v njem naši pesniki in pisatelji napisali toliko krasnih pesmi in povesti. Ako pregledaš samo »Zvonček«, se lahko prepričaš sama, koliko duševnega bogastva je nagromadenega v njem.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Jako rad čitam »Zvonček«. Danes Vam pišem o psičku-jazbečarju Jakcu. Star je šele pol leta. Jako rad se že igra. Če nima drugega, trga cunje. Zdaj je dobil prijateljico, dogo Dunjo. Ta je mnogo bolj pridna od njega. Stara je štiri mesece. Jakec tehtja 5 kg, Dunja pa 15 kg. Ona ima bele tačke in bel gobček. Jakec je črn kot parkeljček.

Imam lepo igračo »Matador«. Iz kock, deščic in količkov sestavljam dvigala, stolpe, hišice in celo bojno ladjo.

Lepo Vas pozdravlja

Rasto Švajgar,
učencem III. razreda deške vadnice.

Odgovor:

Ljubi Rasto!

Jakec in Dunja! Bolj bi njej pristajala cunjca. A Dunja je pametna dogca, zato je na Jakca prešla cunjasta vloga. Jakec — polletni psiček, po pameti kakor teliček, po svoje se pač igra, ker drugega še ne ve in ne zna. Črni Jakec — hav in ham, Dunji belo ročico dam. Obema sezidaj hiško in stajo, kar vas je v hiši — glej, vsi se igrajo. Kadar bo igri konec in kraj, ladjo zaprezi, po denarnici sezi, v deveto deželo veslaj!

Spoštovani g. Doropoljski!

Danes se prvič oglašam v Vašem kotičku. Prav ugaja mi »Zvonček«, zato se danes pridružujem Vašim kotičkarjem, ki si dopisujejo z Vami. V šolo hodim v II. razred. Naročen sem četrto leto. Zato Vas prosim, da priobčite moje pisemce v svojem kotičku.

S spoštovanjem!

Niko Koritnik,
učencem II. razreda vad. v Ljubljani.

Odgovor:

Ljubi Niko!

Kakor praviš, obiskuješ II. razred, torej si še mlad učenjak. Toliko bolj moram pohvaliti Tvojo lepo pisavo. Ako si v vseh stvareh tako čeden in reden, potem si že čestit možakar.

Spoštovani g. Doropoljski!

Zpet sem se Vam namenila pisati. Pisšem Vam že drugič, a žal, do danes še nisem dobila odgovora. Najbrž nisem napisala točnega naslova. Učenka sem V. razreda II. oddelka osnovne šole v Dravogradu. V šoli me najbolj zanima zemljepis in ročno delo, kakor tudi risanje. Imam še dve sestrici in enega brata. Sestrica Majda obiskuje I. razred, Silva pa II. Zlatko pa še ne hodi v šolo. Vsi se že veselimo prihodnje številkke »Zvončaka«.

Veselilo me bo, če bom zagledala svoje skromno pisemce v Vašem kotičku.

Z odličnim spoštovanjem
Milka Kaiserjeva
v Dravogradu.

Odgovor:

Ljuba Milka!

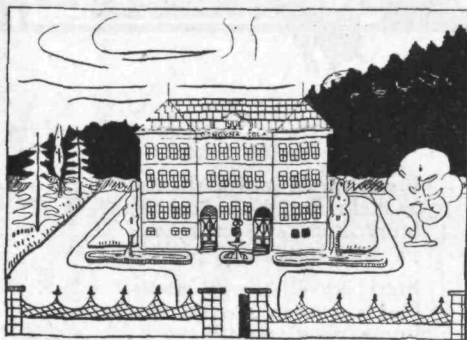
Prvo pismo — kam ga je odnesel beli golobček v rdečem kljunčku? Morda čez tri goré, čez tri dolé, čez tri zelene travnike, samo tja ne, kamor bi moralo priti — v moje roké! Sedaj pa je potrkalo na okence

in je drobno pisemce priletelo v moj kotiček. Dobro došlo, ljubo pozdravilo iz Dravograda!

Spoštovani g. Doropoljski!

Sedaj Vam pošiljam pravo osnovno šolo na Vrhniki, v kateri se dosti lepega naučimo. Veselijo me prav vsi predmeti. Naročen sem že tretje leto na »Zvonček«. Prebiram ga prav rad. Posebno pa mi ugaja povest »Dovški Bržot pripoveduje«. Žal, da sem jaz edini v vsem razredu naročen na »Zvonček«. Prosim, ako bi sprejeli to moje pisemce in mojo risbo v svoj cenjeni kotiček.

Iskreno Vas pozdravlja
Slavko Kumer,
učencem III. a razreda na Vrhniki.

Odgovor:

Ljubi Slavko!

No, pa dobro: naj pride tudi lepa vrhniška šola v moj kotiček! Ker Te pri pouku vesele vsi predmeti, utegneš biti po dokončanih naukih doktor Vseznalec, ki bo delal čast svojemu rojstnemu kraju, kakor jo dela slavni vrhniški rojak Ivan Cankar.

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Rešitev posetnice.

Rok Arovč je rokovičar.

Še ena posetnica.

Priobčil F. Jakelj.

Oskar Libnis

Kakšen obrt izvršuje ta mož?

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXV. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXVI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
Letnikov, ki niso tu navedeni, ni več v zalogi

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

KUPUJTE IN ČITAJTE MLADINSKE SPISE

◀ KI JIH IZDAJA ▶

**DRUŠTVO ZA ZGRADBO UČITELJ-
SKEGA KONVIKTA V LJUBLJANI**

Zahtevajte cenike, ki jih dobite brezplačno
NAROČILA SPREJEMA IN TOČNO IZVRŠUJE

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE
V LJUBLJANI, Frančiškanska ulica št. 6

MLADINI PRIPOROČAMO NASTOPNE KNJIGE PO ZNIŽANIH CENAH:

- Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinson*. Vez. Din 12.—.
- Dimnik: *Kralj Peter I*. Vez. Din 18.—.
- Dimnik: *Kralj Aleksander I*. Vez. Din 30.—.
- Erjavec: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
- Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
- Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 22.—.
- Erjavec-Flere: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
- Erjavec-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—.
- Erjavec-Flere: *Mattja Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 36.—.
- Erjavec-Flere: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
- Erjavec-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—.
- Erjavec-Flere: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
- Erjavec-Flere: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
- Ewald-Holeček: *Mati narava pripoveduje*. Vez. Din 26.—.
- Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—.
- Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 10.—.
- Flere: *Slike iz živalstva*. Vez. Din 24.—.
- Flere: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 24.—.
- Gangl: *Zbrani spisi*. II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg.
- vez. Din 20.—. (Ostali zvezki so v II. natisku.)
- T. Gaspari in P. Košir: *Sifaj, sifaj, solnčecel* (Zbirka koroških poevk.) Din 8.—.
- Karafiat Jan-Dr. Bradač: *Kresničice*. Vez. Din 18.—.
- Manica Komanova: *Narodne pravljice in legende*. Din 16.—.
- Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 14.—.
- Kosem: *Ej prijateljčki*. Vez. Din 14.—.
- Lah: *Češke pravljice*. Vez. Din 12.
- Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvez. (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. Din 10.—.
- Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Mežiške doline*. Eleg. vezano Din 24.—.
- B. Račič: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—.
- Rape: *Mladini*. II., III., IV., V., VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—. VII. zvezek Din 12.—. VIII. zvezek Din 15.—.
- Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—.
- Ribičič: *Vsem dobrim*. Vez. Din 10.
- V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi kralja Jana*. Vez. Din 16.
- Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din 3.—.
- Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 24.—.
- Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 6.—.
- Trošt: *Moja setev*. I. in II. a Din 10.—.
- Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 24.—.
- Zbašnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 8.—.

VSE TE KNJIGE KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH

ZALOŽB SE DOBE V

KNJIGARNI

UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

Franciškinska ulica št. 6.